

5.17. Շրջակա միջավայրի 2018 թվականի հունիս ամսվա աղտոտվածության մշտադիտարկում

5.17.1. Բնակավայրերի օդային ավազանի որակի մշտադիտարկում: Ըստ ՀՀ բնապահպանության նախարարության տեղեկատվության, հունիս ամսին ՀՀ բնակավայրերի օդային ավազանի որակի շուրջօրյա ակտիվ նմուշառմամբ մշտադիտարկման միջոցառումներ են իրականացվել 14 ստացիոնար դիտակայաններում: Մթնոլորտն աղտոտող նյութերի պարունակությունները որոշելու համար շուրջօրյա ակտիվ նմուշառման միջոցով վերցվել է օդի 1 233 փորձանմուշ, պասիվ նմուշառման 197 դիտակետից՝ օդի 1 490 փորձանմուշ: Երևան և Ալավերդի քաղաքների ավտոմատ դիտակայանների միջոցով կատարվել է օդի համապատասխանաբար 15 349 և 5 819 դիտարկում:

Դիտարկման համակարգում ընդգրկված ՀՀ բնակավայրերի մթնոլորտային օդի որակի ցուցանիշները, 2018թ. հունիս

	Դիտակայանների և դիտակետերի քանակը, միավոր	Վերահսկվող նյութերը	Փորձանմուշների քանակը, միավոր	Վերահսկվող նյութերի կոնցենտրացիաների գերազանցումը ՍԹԿ-ից
ք.Երևան	45	րնդհանուր փոշի	16 267	ՀՀ նորմաների սահմաններում
		ծծմբի երկօքսիդ		
		ազոտի օքսիդներ		
		ածխածնի մոնօքսիդ		
		գետնամերձ օզոն		
ք.Գյումրի	25	րնդհանուր փոշի	261	ՀՀ նորմաների սահմաններում
		ծծմբի երկօքսիդ		
		ազոտի երկօքսիդ		
ք.Վանաձոր	27	րնդհանուր փոշի	462	2.7 անգամ
		ծծմբի երկօքսիդ		1.6 անգամ
		ազոտի երկօքսիդ		ՀՀ նորմայի սահմաններում
ք.Ալավերդի	45	րնդհանուր փոշի	6 370	ՀՀ նորմայի սահմաններում
		ծծմբի երկօքսիդ		2.1 անգամ
		ազոտի օքսիդներ		ՀՀ նորմաների սահմաններում
		ածխածնի մոնօքսիդ		
ք.Հրազդան	18	րնդհանուր փոշի	225	ՀՀ նորմաների սահմաններում
		ծծմբի երկօքսիդ		
		ազոտի երկօքսիդ		
ք.Արարատ	13	րնդհանուր փոշի	126	ՀՀ նորմաների սահմաններում
		ծծմբի երկօքսիդ		
		ազոտի երկօքսիդ		
ք.Կապան	11	ծծմբի երկօքսիդ	42	ՀՀ նորմաների սահմաններում
		ազոտի երկօքսիդ		
ք.Քաջարան	15	ծծմբի երկօքսիդ	58	ՀՀ նորմաների սահմաններում
		ազոտի երկօքսիդ		
ք.Չարենցավան	10	ծծմբի երկօքսիդ	80	ՀՀ նորմաների սահմաններում
		ազոտի երկօքսիդ		
ք.Ծաղկաձոր	15	րնդհանուր փոշի	202	ՀՀ նորմաների սահմաններում
		ծծմբի երկօքսիդ		
		ազոտի երկօքսիդ		
գ.Ամբերդ	1	ամոնիակ	30	ՀՀ նորմայի սահմաններում
		ծծմբի երկօքսիդ, ազոտի երկօքսիդ, նիտրատ իոն	89	
		քլոր, նիտրատ, սուլֆատ, ամոնիում իոններ և 21 քիմիական տարրեր	30	...

Ծաղկաձոր քաղաքի տեղումներում (անձրև) վերահսկվող որոշ նյութերի պարունակությունն ըստ դիտարկման օրերի, 2018թ. հունիս

Նմուշառման ամսաթիվը	Ցուցանիշներ						
	ջրածնային ցուցիչ (pH)	տեսակարար էլեկտրահաղորդականություն, (մՄիմ/սմ)	սուլֆատ իոն	քլորիդ իոն	նիտրատ իոն	ֆտորիդ իոն	ամոնիում իոն
02	6.50	21.1	1.02	0.25	1.67	<0.005	1.67
04	7.03	26.5	1.32	0.25	1.38	<0.005	1.74
08	6.68	36.7	2.56	0.45	2.47	<0.005	2.44
09	6.73	20.7	1.48	0.22	2.00	<0.005	1.86
11	6.53	21.5	2.11	0.24	2.34	<0.005	1.98
21	6.62	31.2	1.84	0.81	3.21	<0.005	2.32

Ամբերդ գյուղի կայանի հարակից տարածքի տեղումներում (անձրև) վերահսկվող որոշ նյութերի պարունակությունն ըստ դիտարկման օրերի, 2018թ. հունիս

Նմուշառման ամսաթիվը	Ցուցանիշներ						
	ջրածնային ցուցիչ (pH)	տեսակարար էլեկտրահաղորդականություն, (մՄիմ/սմ)	սուլֆատ իոն	քլորիդ իոն	նիտրատ իոն	ֆտորիդ իոն	ամոնիում իոն
05	6.66	49.4	5.30	0.57	6.52	<0.005	2.49
11	6.37	21.4	2.44	0.31	4.10	<0.005	1.10
12	6.42	10.7	0.76	0.40	1.57	<0.005	0.78

5.17.2. Մակերևութային ջրերի որակի մշտադիտարկում ¹: Հունիսին մակերևութային ջրերի որակի մշտադիտարկում կատարվել է հանրապետության 42 գետերում, ինչպես նաև Սևանա լճում, Արփի լճում, Երևանյան լճում, Ախուրյանի, Ապարանի, Ագատի և Կեչուտի ջրամբարներում: Վերցված փորձանմուշներում որոշվել է 45-ական ցուցանիշ, որոնց որակի վերաբերյալ տեղեկատվությունը կիրառարակվի հաջորդիվ զեկույցներում:

Արաքս գետի աղտոտվածության վիճակը, 2018թ. ապրիլ

Դիտակետի համարը	Դիտակետը (հատվածքը)	ՍԹԿ-ն գերազանցող միացությունների կոնցենտրացիաները										
		ԹԿՊՑ, ՍԹԿ=30մգ/լ	ԹՔՊ, ՍԹԿ=30մգ/լ	նիտրիտ իոն, ՍԹԿ= 0.024 մգ/լ	սուլֆատ իոն, ՍԹԿ= 100 մգ/լ	պղինձ, ՍԹԿ= 0.001 մգ/լ	քրոմ, ՍԹԿ= 0.001մգ/լ	մանգան, ՍԹԿ= 0.01 մգ/լ	վանադիում, ՍԹԿ= 0.001 մգ/լ	երկաթ, ՍԹԿ=0.5 մգ/լ	ալյումին, ՍԹԿ= 0.04 մգ/լ	սելեն, ՍԹԿ= 0.001 մգ/լ
ԻՄԿ-1 (Իրանական մոնիթորինգի կայան)	ՀՄԿ-1-ի դիմաց իրանական ափ	-	1.2	3.1	1.7	5.0	6.1	10.7	12.4	2.3	15.7	2.1
ԻՄԿ-3	ՀՄԿ-2-ի դիմաց իրանական ափ	-	-	3.1	1.7	4.9	6.5	10.1	12.6	2.2	14.1	2.0
ԻՄԿ-5	ՀՄԿ-3-ի դիմաց իրանական ափ	1.3	1.4	3.5	1.7	8.6	6.7	10.2	11.9	2.5	15.4	1.8

¹ ՀՀ վիճակագրական կոմիտեն տեղեկացնում է, որ սկսած 2018թ. ապրիլից ՀՀ բնապահպանության նախարարության «Շրջակա միջավայրի մոնիթորինգի և տեղեկատվության կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի կողմից մակերևութային ջրերի որակի մշտադիտարկումներն իրականացվում են ոչ լիարժեք՝ պայմանավորված համապատասխան սարքավորումների անսարքության հանգամանքով:

ՀՀ գետավազանային ջրերի քիմիական կարգավիճակն ըստ վերահսկվող նյութերի, 2018թ. մայիս

Ջրավազանային կառավարման տարածք	Գետավազան	Ջրային օբյեկտ	Դիտակետի համարը	Դիտակետի տեղադրությունը	Քիմիական կարգավիճակի դասը		Վերահսկվող նյութեր
					ըստ ցուցանիշի	ընդհանրական	
Հյուսիսային	Դեբեդ	Փամբակ	1	Հարթագյուղ գյուղից 0.5 կմ վերև	3	4	Այլումին, բերիլիում
					4		Երկաթ
			2	ք.Սպիտակից 0.5 կմ ներքև	2	2	-
			3	ք.Վանաձորից 0.6 կմ վերև	3	3	Երկաթ
		4	ք.Վանաձորից 4.5 կմ ներքև	3	4	Կախյալ նյութեր	
				4		Ամոնիում իոն, երկաթ	
		Դեբեդ	5	Մարցիգետի թափման կետից 0.5 կմ ներքև	3	4	Բերիլիում, այլումին
					4		Երկաթ, կախյալ նյութեր
			6	ք.Այրումից 0.5 կմ վերև	3	4	Մոլիբդեն
				4	Երկաթ, կախյալ նյութեր		
		7	ՀՀ պետական սահմանի մոտ	3	4	ԹՔՊ, պղինձ, բերիլիում, այլումին	
				4		Մոլիբդեն, երկաթ, կախյալ նյութեր	
		Զորագետ	8	ք.Ստեփանավանից 0.5 կմ վերև	3	3	Երկաթ, այլումին
			10	Գետաբերան	3	4	ԹՔՊ, այլումին, կախյալ նյութեր
				4	Երկաթ		
		Տաշիր	11	Միխայելովկա գյուղից 0.5 կմ վերև	3	4	ԹՔՊ, կախյալ նյութեր
					4		Երկաթ, բերիլիում, այլումին
		12	Սարատովկա գյուղից 0.5 կմ ներքև	3	4	Ֆոսֆատ իոն, բերիլիում, այլումին, կախյալ նյութեր	
				4		Երկաթ	
		Մարցիգետ	13	Գետաբերան	3	5	Բերիլիում, այլումին
					5		Երկաթ, կախյալ նյութեր
Ախթալա	14	Գետաբերան		3	5	Այլումին	
				4		Ցինկ, կադմիում, կոբալտ, երկաթ, բերիլիում, սուլֆատ իոն, կախյալ նյութեր	
				5		Պղինձ, մանգան	
Գարգառ	210	Կուրթան գյուղի շրջանում	4	4	Երկաթ		
	342	Ակունք	3	3	Երկաթ, կախյալ նյութեր		
Շնող	343	Գետաբերան		3	4	Այլումին	
				4		Պղինձ, մոլիբդեն, երկաթ, կախյալ նյութեր	
Հրազդան	Տանձաղբյուր	Տանձաղբյուր	311	ք.Ծաղկաձորից վերև	3	3	Այլումին
			312	ք.Ծաղկաձորից ներքև	3	3	Մանգան, վանադիում, երկաթ, այլումին
Արարատյան	Վեդի	Վեդի	80	Ուրցաձոր գյուղից 0.5 կմ վերև	3	4	Այլումին
					4		Կախյալ նյութեր
			82	ք.Արարատից 2 կմ ներքև	3	3	Ֆոսֆատ իոն
	Արփա	Արփա	83	ք.Զերմուկից 0.5 կմ վերև	3	3	Երկաթ, այլումին, կախյալ նյութեր
			84	ք.Վայքից 0.5 կմ վերև	3	3	ԹՔՊ, երկաթ
			85	ք.Վայքից 0.5 կմ ներքև	3	4	ԹՔՊ, երկաթ, ծարիր, ընդհանուր լուծված աղեր
				4	Մոլիբդեն, բարիում, սուլֆատ իոն		
			86	ք.Եղեգնաձորից 0.5 կմ վերև	3	3	Մոլիբդեն, երկաթ, ծարիր
87	Արենի գյուղից 0.5 կմ ներքև	3	3	ԹՔՊ, երկաթ, կախյալ նյութեր			
Եղեգիս	88	Շատին գյուղից 0.5 կմ ներքև	3	3	Երկաթ		

5.ՍՈՑԻԱԼ-ԺՈՂՈՎՐԴԱԳՐԱԿԱՆ ՀՍԱԿԱԾ

Ջրավազանային կառավարման տարածք	Գետավազան	Ջրային օբյեկտ	Դիտակետի համարը	Դիտակետի տեղադրությունը	Քիմիական կարգավիճակի դասը		Վերահսկվող նյութեր			
					ըստ ցուցանիշի	ընդհանրական				
Հարավային	Մեղրի	Կարճևան	344	Գետաբերան	3	5	ԹԿՊ ₅ , ամոնիում իոն, կադմիում, վանադիում, երկաթ, սելեն ԹՔՊ, կալիում, նատրիում, ծարիր Լուծված թթվածին, մոլիբդեն, սուլֆատ իոն, կախյալ նյութեր			
					4					
					5					
		Մեղրիգետ	89	ք.Մեղրիից 0.5 կմ վերև	3	3		Երկաթ, ալյումին		
			90	Գետաբերան	3	3		ԹՔՊ, ալյումին, կախյալ նյութեր		
			91	ք.Քաջարանից 1.7 կմ վերև	2	2		-		
	Ողջի	Ողջի	92	ք.Քաջարանից 1.8 կմ ներքև	3	3	Մոլիբդեն, երկաթ, ալյումին			
			93	ք.Կապանից 0.8 կմ վերև	3	3	Երկաթ, ալյումին			
			Ողջի	Ողջի	94	ք.Կապանից 6.8 կմ ներքև	3	4	Լուծված թթվածին, պղինձ, մանգան, կոբալտ, երկաթ, կախյալ նյութեր	
	4	Ալյումին								
	346	Աճանան գյուղից 3 կմ վերև			3	4	Լուծված թթվածին, երկաթ			
					4			Ալյումին		
	347	Գետաբերան			3	5	Մանգան, երկաթ, կալիում, սուլֆատ իոն, կախյալ նյութեր Լուծված թթվածին, ալյումին Մոլիբդեն, ծարիր			
					4					
			5							
	Գեղի	Գեղի	97	Աջաբաջ գյուղից 0.5 կմ վերև	2	2	-			
			98	Գետաբերան	2	2	-			
	Որոտան	Որոտան	99	Գորայք գյուղից 0.5 կմ վերև	2	2	-			
			100	ք.Սիսիանից 1 կմ վերև	3	3	Ֆոսֆատ իոն, մանգան, վանադիում			
			101	ք.Սիսիանից 2 կմ ներքև	3	3	Մոլիբդեն, մանգան			
102			Տաթև շէԿ-ից 0.5 կմ ներքև	3	3	Երկաթ, կախյալ նյութեր				
Սիսիան	Սիսիան	103	Արևիս գյուղից 0.5 կմ վերև	3	5	Երկաթ Կախյալ նյութեր				
				5						
Գորիս	Գորիսգետ	104	Գետաբերան	3	3	Լուծված թթվածին, մոլիբդեն, երկաթ				
				106			ք.Գորիսից 3 կմ վերև	2	2	-
				107			ք.Գորիսից 1.5 կմ ներքև	3	5	Նիտրատ իոն, մոլիբդեն, ընդհանուր անօրգանական ազոտ, ընդհանուր ֆոսֆոր Ամոնիում իոն, ֆոսֆատ իոն Նիտրիտ իոն
4										
5										

ՀՀ ջրամբարների ջրերի քիմիական կարգավիճակն ըստ վերահսկվող նյութերի, 2018թ. մայիս

Ջրային օբյեկտ	Դիտակետի համարը	Դիտակետի տեղադրությունը	Քիմիական կարգավիճակի դասը		Վերահսկվող նյութը
			ըստ ցուցանիշի	ընդհանրական	
Կեչուտ	114	Ամբարտակի մոտ	2	2	-

Արաքս գետի աղտոտվածության վիճակը, 2018թ. մայիս

Դիտակետի համարը	Դիտակետը (հատվածքը)	ՍԹԿ-ն գերազանցող միացությունների կոնցենտրացիաները											
		թՎՊ, ՍԹԿ=3սգ/լ	սուլֆատ իոն, ՍԹԿ= 100 սգ/լ	ցինկ, ՍԹԿ= 0.001 սգ/լ	աղինձ, ՍԹԿ= 0.001 սգ/լ	քրոմ, ՍԹԿ= 0.001սգ/լ	կիկել, ՍԹԿ= 0.01 սգ/լ	մանգան, ՍԹԿ= 0.01 սգ/լ	վանադիում, ՍԹԿ= 0.001 սգ/լ	կոբալտ, ՍԹԿ= 0.01 սգ/լ	երկաթ, ՍԹԿ=0.5 սգ/լ	ալյումին, ՍԹԿ= 0.04 սգ/լ	սելեն, ՍԹԿ= 0.001 սգ/լ
29 (համապատասխանում է ՀՄԿ (Հայաստանյան մոնիթորինգի կայան)-1-ին)	ք.Ագարակից 2 կմ հարավ	1.3	1.3	1.7	27.6	10.3	3.6	65.1	18.9	1.6	11.1	164.6	1.5
30 (ՀՄԿ-2)	ք.Ագարակից 2.5 կմ հարավ-արևելք	1.5	1.3	2.8	5.5	17.6	6.1	113.3	32.8	3.4	19.3	232.5	4.0
ՀՄԿ-3	Մեղրիգետի թափման կետից վերև	1.4	1.3	3.3	62.3	20.1	7.5	146.8	37.5	4.0	23.0	306.7	3.5
ՀՄԿ-6	Շվանիձոր գյուղից ներքև	1.6	1.2	1.8	29.6	9.9	3.4	60.5	18.5	1.9	10.9	138.7	2.9